„GAZETA“ iese în fie-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 cor. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.

Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorî.

Abonamentul pentru Brasov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése luni 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorî nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURÎ de ANUNŢURÎ:
In Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner,, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Rrzsébet-korut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banî pentru o publicare. Publicărî mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banî

Nr. 41. Braşov, Vinerî 21 Februarie (6 Martie). 1903.

Mórtea unui mare Ceh.

Naţiunea cehă a îmbrăcat mare doliu.

Unul dintre cei mai valoroşî conducĕtorî naţionalî ai Cehilor, ba putem dice, cel mai însemnat dintre ei, în a doua jumĕtate a veacului al 19-lea, Ladislau Rieger, a rĕposat alaltă-erî după amédî în Praga.

Cine, din câţî au rĕsfoit în istoria monarchiei nóstre dela 1848 încóce, nu cunósce acest nume, cine dintre cei-ce au urmărit evenimentele politice interióre petrecute dela publicarea diplomei din 20 Octomv. 1860, n'a admirat zelul, energia şi tenacitatea, cu care Rieger a sciut sĕ lupte pentru emanciparea şi înaintarea naţiunei sale?

Chiar şi adversarii sĕi de odinióră recunosc adî valórea acestui politician şi influinţa, ce a esercitat'o el timp îndelungat nu numai asupra poporului sĕu, ci chiar şi asupra desvoltărei lucrurilor în Austria.

Organul liberalilor şi centraliştilor nemţî, carî au urît mai mult pe Rieger, pe când s'afla în fruntea partidului naţional cehic, vine acuma şi apreţiéză în modul următor rolul ce l'a avut:

„Cu mórtea lui Rieger“, dice amintita fóie, „se încheie un însemnat capitul de istorie austriacă. Căcî ceea-ce Cehii însemnéză adî politicesce în Austria, este în cea mai mare parte opera lui Rieger. Consciinţa lor naţională au deşteptat'o Kolar şi Hanka, istoria lor le-a dat'o Palacky, aceea însĕ, că au devenit o putere politică în Austria, ei are sĕ o mulţuméscă naturelului învăpăiat, impetuos, pĕtruns de un simţ naţional plin de o estra-ordinară însufleţire a lui Ladislau Rieger“.

Aducem mai jos o schiţă biografică a acestui mare patriot şi naţionalist boem şi aicî ne mărginim a reaminti unele momente din epoca, în care şî-a desfăşurat Rieger talentul şi însuşirile sale rare în serviciul causei sfinte a poporului sĕu; momente ce stau, mai mult orî mai puţin, în legătură cu însemnatele străformărî de drept public şi politice, prin care am trecut şi noi cei din partea rĕsăritenă a monarchiei.

Rieger s'a distins înainte de tóte prin stăruinţa sa de fer în a deştepta consciinţa naţională a poporului cehic şi a'l îndruma pe cărarea liberării sale de cătuşile germanisării. Caracteristic pentru direcţiunea şi spiritul stăruinţelor sale este faptul, că a fost între conaţionalii sĕi primul, care avù curagiul a ţiné pe la începutul anilor 1840, cu ocasiunea promoţiunei sale la universitatea din Praga, o vorbire cehică, pe când era prescris a se ţiné disertaţiunî numai în limba germană sĕu latină.

După o statistică din acele vremurî se mărturiseau în Praga abia numai vre-o 30,000 locuitorî ca Cehî, ér cei-lalţî treceau toţî de Germanî, pe când adî s'a întors cu totul proporţia şi între 300,000 locuitorî sunt numai vre-o 26,000 Germanî.

Acésta este a-se mulţumi propagandei puternice naţionale, ce a fost condusă aprópe o jumĕtate de veac de Dr. Rieger.

Pas de pas Cehii sub conducerea lui Rieger şî-au recucerit basa de desvoltare naţională şi prin instituţiile de cultură naţională, ce şi le-au creat au progresat de minune încât adî stau sĕ întrécă pe tótă linia pe conlocuitorii lor germanî.

Ca vorbitor puternic Rieger adeseorî a apĕrat cu multă vervă principiile egalei îndreptăţirî naţionale în parlamentul vienes şi vorbirile lui au contribuit a încuragia şi pe luptătorii pentru egala îndreptăţire din partea de dincóce a monarchiei.

In consiliul imperial din Viena (1860) Rieger cu ai sĕi a apĕrat drepturile autonóme ale Ungariei faţă cu pretensiunile centraliste. Şépte anî mai târdiu, când s'a încheiat pactul, Ungurii nu s'au arătat recunoscĕtorî Cehilor şi au încheiat alianţă cu Germanii în contra celorlalte naţionalităţî din imperiu.

Rieger avusese conecsiunî în Paris cu emigraţiunea maghiară şi trăia în amăgirea, că Cehii se vor puté înţelege cu Ungurii. A încercat odată şi în anii 1880 o apropiere, dér fără de nicî un succes.

La bĕtrâneţe a trebuit sĕ se convingă conducĕtorul ceh, că cu suprematiştii ungurî nu va fi nicîodată posibilă o înţelegere pentru realisarea fie şi numai în parte a principiului egalei îndreptăţirî.

Şi acésta desamăgire va fi contribuit şi ea, pe lângă altele, a amărî pe acela, căruia amicii sĕi îi diceau odinióră, că e un Deak al Cehilor.

Disolvarea dietei? *„Information“* din Viena scrie următórele: „Din di în di devine tot mai verosimilă scirea, că dieta ungară va fi disolvată, fiind-că guvernul necondiţionat respinge concesiunile, ce partidele obstrucţioniste le pun ca preţ pentru primirea proiectelor militare.

In dieta ungară continuă desbaterea asupra proiectelor militare. In şedinţa de alaltă-erî au vorbit patru oratorî. *Lovaszy* Márton a combătut violent proiectele. El a dis, că sarcinile sancţiunei pragmatice le órtă numai Ungaria, ér Austria nu recompenséză cu nimic jertfele Ungariei. Situaţia geografică a ţĕrii e favorabilă înfiinţării statului naţional. Cere, ca Ungaria sĕ nu se amestece în cestiunea balcanică, căcî nu e nicî un pericol pentru Ungaria, décă Sêrbii se vor uni într'un stat. Pentru ocuparea Macedoniei Ungaria n'are sĕ voteze nicî un recrut. Honvedimei ungare sĕ i-se dea tunurî. Naţia maghiară vré sĕ-şî organiseze armată naţională. „Liberalii sĕ nu apere pe regele şi dinastia faţă cu partidul 48-ist, căcî oposiţia nu e rebelă, ea luptă pentru regele maghiar, ea vré ca coróna ungară milenară, pe lângă care coróna austriacă e mai tînĕră şi numai *„parvenită“*, sĕ o cureţe de pravul şi cenuşa, ce s'a pus pe ea în visteria (Schatzkammer) împĕrătéscă austriacă“.

O interpelare în „Reichsrath“. Am semnalat la ultimele scirî de ierî, că deputatul *Schönerer* şi soţi a interpelat pe ministrul-president Koerber în cestiunea prigonirilor contra Germanilor din Ungaria. Interpelarea dice, că în Ungaria se urmăresce adî tot ce este german. Reamintesce apoi procesele şi condamnările politice din timpul din urmă şi dice, că prigonirile acestea pot sĕ influinţeze asupra relaţiilor esterne ale Austriei. Din motivul acesta guvernul este învitat sĕ intervină în favorul unei tratărî mai bune cu Germanii din Ungaria.

Cestiunea orientală.

Nu numai în dieta din Budapesta, ci şi în „Reichsrath“-ul din Viena şi în parlamentul din Roma scim, că s'au făcut interpelaţiunî cu privire la politica orientală.

Ministrul-president Coloman *Szell* a rĕspuns în şedinţa de alaltă-erî a dietei la interpelaţia, ce i-s'a adresat. El şî-a dat silinţa a linişti spiritele şi a declara, că politica orientală a monarchiei culminéză în menţinerea statului quo în Balcanî, respectându-se integritatea teritorială a Turciei. A mai declarat Szell, că scopul călĕtoriei contelui Lamsdorff la Viena a fost de a conferi cu ministrul de esterne austro-ungar asupra regulamentelor prin aplicarea cărora sĕ se facă capĕt nemulţumirilor fórte periculóse, ce s'au ivit în unele provincii ale Turciei europene. Cele douĕ marî puterî condamnă tóte tendinţele, orî din care parte ar veni ele, carî ar avé de efect transformărî pe cale de violenţă. Décă însĕ contrar acestui avertisment populaţia din provinciile amintite s'ar deda la acte revoluţionare, *nimenea, şi prin urmare nicî Rusia nu va împiedeca pe Turcia de a aplica forţa contra forţei.* Speră însĕ, că Turcia va urma binevoitórelor sfaturî ale puterilor şi că demersul Austro-Ungariei şi Rusiei nu va fi lipsit de resultat.

Interpelatorul *Csavolszky* nu e mulţumit cu rĕspunsul, el n'are încredere în Rusia şi e de părere, că uşor póte isbucni un rĕsboiŭ. Adevĕrul este, că Rusia face pregătirî de rĕsboiŭ, ceea-ce o dovedesce şi cartea galbenă francesă.

Col. *Szell* replicând spune, că nimenî nu póte sĕ dea garanţii asupra cestiunilor de natura acésta, mai ales în Balcanî, unde e îngrămădit mult material combustibil, unde se póte dice, că orî-ce locşor este un cuib de furtunî şi unde neverosimilul şi imposibilul adese-orî este verosimil şi posibil. Trebue sĕ se ţină cont de situaţia dată. Cu cât ne temem mai mult de-o conflagraţie, cu atât interesul cel mai înalt al statului pretinde, ca în momentul pericolului sĕ fim tarî, sĕ fim gata în apĕrarea monarchiei.

Aprópe în acelaşî sens a vorbit şi ministrul-president *Koerber*, rĕspundênd la interpelaţia lui *Vukovicî*. Puterile, dise Koerber, sunt firm decise a-se îngriji de împlinirea obligamentelor ce Turcia le-a luat asupră-şî, şi *nu se vor mulţumi cu simple promisiunî.* Populaţia creştină din Turcia trebue sĕ fie cu încredere faţă de silinţele puterilor şi sĕ nu se lase a fi răpită la acte, carî ar îndreptăţi Turcia la mĕsurî represive.

Rĕspunsul celor doi miniştri presidenţî n'a împrăsciat însĕ tóte temerile şi îngrijirile. In cestiunea acésta a vorbit şi secretarul de stat în ministeriul de esterne al Italiei, care a spus, că cu privire la cestiunea balcanică esistă între Italia, Austro-Ungaria şi Germania o *convenţie secretă*, dér nu póte descoperi nimic din conţinutul ei, căcî atuncî ar trebui sĕ aducă în publicitate conţinutul tractatului triplei alianţe, care însĕ este secret. Esistă aşa-dér o convenţie secretă în cestiunea orientală, precum şi între Austro-Ungaria şi Rusia esistă o înţelegere érăşî secretă. Aicî zace de-ocamdată importanţa cestiunei.

*

Privitor la cele ce se petrec în Balcanî, telegraful aduce următórele scirî mai de sémă:

Lui *„Srbobran“* din Agram i-se anunţă din Trebigne, că guvernul muntenegrean a învitat pe toţî bărbaţii capabilî a purta arma, sĕ fie gata de *a pleca de-alungul graniţei spre Novibazar.* Principatul muntenegrean nu a luat încă în posesiunea sa ţinutul Plava, ce i-s'a garantat prin tractatul de la Berlin, şi décă în Peninsula-balcanică s'ar schimba statu quo, Muntenegrul va ocupa acel ţinut.

— Din *Ueskùb* se confirmă scirea, că lângă Vladimirov a fost o ciocnire sângerósă între resculaţi bulgarî şi jandarmeria turcéscă. Bulgarii în numĕr de 60 erau înarmaţî cu puscî Mannlicher. Dintre Bulgarî au cădut 6 inşî şi un colonel, al cărui nume nu e cunoscut.

— Mişcarea Albanesilor ia proporţii, şi în Europa începe sĕ prindă tot mai multă consistenţă ideia, că Sultanul îi împinge pe Albanesî la luptă în contra reformelor.

Probleme economice.

(Reuniunî de credit şi economii. Societăţî cooperative de producţiune şi desfacere.)

— Fine. —

Poporul urmărit de esecuţiunî pentru datoriile sale la bancă, s'a pus pe resistenţă pasivă, ca ultimul remediu de scăpare (?), şi ameninţă cu mórtea, pe cel ce va cuteza de a cumpĕra pămênturile lor şi casele, orî a se muta între dênşii şi pe hotarul lor. Publicarea şi vêndarea casei şi a moşiei străbune la licitaţiune publică, lor nu le mai face nicî o impresiune, aşa că i-au vêndut case cu curţî, grădinî, cu pometurî, cu acarete economice complete, cu vite şi unelte cu tot cu 5—10 jug. moşie pentru câte 2—5—8—10 coróne, pe carî din lipsă de cumpĕrătorî tot banca le-a cumpĕrat, dér le lasă de-ocamdată în folosinţa lor — plătindu-i chirie. Astfel banca „Furnica“ a luat în posesiunea ei de la licitaţie publică între 6—700 jugĕre catastrale, arăturî şi fênaţe din vr'o 2000 jug. pămênt de hrană în total, deosebit de case de pétră cu grajdurî, şurî de pétră, curţî spaţióse cu grădinî etc.

E bine aşa? Étă unde póte duce acordarea de prea marî credite, şi esecutarea lor la timpurî nepotrivite! Trebue însĕ sĕ avem în vedere, că aicî se pierd nisce averî pur românescî, *de moştenî vechî din neam în neam de multe sute de anî* rĕmase în mâna şi stăpânirea unei şi aceleaşî familii românescî, trecute şi păstrate cu sfinţenie prin tóte cataclismele, carî nu este bine sĕ se piérdă şi înstreineze cu una cu douĕ. Inainte li-le păstra „Protimisul“ de înstrĕinare şi vinderea la strĕinî,

adĭ le pune în vêndare cu toba în bloc, banca.

Ni-se va obiecta, póte, că averea lor nu se pierde şi nicĭ înstrěinézǎ pentru românĭ ca popor, căcĭ banca este românéscă şi banca trebuia sě urmăréscă pe debitorii sěi şi până în pânzele albe, ca sě-şĭ scótă paralele împrumutate cu dobânda lor cu tot. Aşa este, o recunóscem şi noi, dér nu trebuesce uitat, că banul este internaţional şi prea uşor s'ar puté, ca banca românéscă „Furnica" sě ajungă tot aşa de bine sub dependenţa şi influinţa altei băncĭ strěine, care va merge mai departe decât ea cu pământurile deposedaţilor, şi căutând eventual a le vinde cât mai scump *statului orĭ la coloniştĭ secuĭ*, şi pe moştenii românĭ sě-i scótă din casele lor şi din sat cu puterea armată şi cu jendarmii!

Evident, că în interesul conservărei şi consolidării neamului nostru românesc, nicĭ cu acţiunea de esecutare en bloc până în pânzele albe, de până' acum, a „Furnicei" nu merge, şi nicĭ cerbicia poporului întăritat şi demoralisat la culme, nu duce la nimic. Trebuiau căutate şi găsite alte căi şi mijlóce de procedare, carĭ sub raporturile date sě ţină cont mai bine de starea de fapt a lucrurilor şi sě caute sě satisfacă în amêndouě direcţiunile. Bună-óră prin consolidarea datoriei tuturor sătenilor nevoiaşĭ cu procente scădute şi amortisment, sě li-se îngădue a-şĭ achita datoriile într'un număr mai mare de anĭ 10—15—30 anĭ şi sě li-se restitue dreptul de proprietate asupra moşiilor luate de bancă. Şi décă banca „Furnica" nu o póte face acésta ea singură, cu mijlócele ei restrînse (?), sě recurgă la ajutorul altei băncĭ mai puternice, şi sě le învite la o acţiune de salvare comună.

De altă parte, décă după esperienţa de până' aci se constată, că ţěranii nu mai pot plăti din pământurile lor sleite şi neglijate datoria lor, banca „Furnica" basată pe ceea-ce posede deja astădĭ, sě céră şi şi sě esecute *comassarea generală pe întreg hotarul Gridului*, şi sě-i dea apoi fie-căruia pământul comasat în 2 parţele: una de arătură şi alta de fên, dér sě şi intabuleze pretenţiunea ei din nou asupra fie-căruia, până la achitare. La comuna săsécă vecină, în urma comassărei esecutate incomplet şi cu o mulţime de greşelĭ, ca la orĭ-ce început şi lucru ne mai vědut aplicat unde-va, pământul a crescut cu 30% şi mai bine în valóre şi producţiune, prin reducerea speselor de cultură, prin siguranţa şi posibilitatea mai mare de a-l munci mai bine şi la timp, şi sub tóte rapórtele folósele sunt mai marĭ — încât ţěranii saşĭ de acolo vor sě céră acum dênşii singurĭ, nesiliţĭ de nimenĭ, o nouă comasare — ca sě le dea pământurile fie-căruia în 2 parţele în loc de 11—15, câte au astădĭ. Aşa va fi şi în casul de faţă.

Spesele comasărei se rebonifică tuturor în 3—4 anĭ de ḑile prin simplificarea şi reducerea cheltuelilor de cultură. Ceea-ce sătenii adĭ nu pot plăti din moşiile necomassate constătătóre din câte 50—60—200 de părţele, împrăsciate în 3 câmpurĭ şi în dăvălmăşie, vor plăti şi achita de sigur în scurtă vreme din moşiórele şi pământurile comassate, putêndu-le munci şi cultiva cu mai multă îngrijire la timpul oportun şi îngrijindu-şĭ mai bine şi de vite vara şi iérna, ca sě le dea şi ele folóse mai marĭ şi sě producă gunoiŭ mai mult.

Banca „Furnica" îşĭ va ajunge atuncĭ şi scopul ei nobil de a fi îndrumătórea poporului pe terenul economic şi social. Póte ar puté face ceva şi Ven. Consistóre metropolitane de la Blaşiŭ şi Sibiiu, interesându-se mai de aprópe; de păstorirea lor şi ridicarea stărei morale a poporului din Grid.

Termin decĭ ḑicênd: Băncĭ române! salvaţĭ Gridul românesc şi pe Gridanĭ! până mai este încă timp — şi nu lăsaţĭ sě se spargă şi depopuleze un sat vechiŭ de boierĭ moştenĭ,'şi peste tot favorisaţĭ şi puneţĭ la cale sindicate şi societăţĭ de producţiune!

Ión de pe Văcarea.

Mórtea luĭ Dr. Rieger.

O scire telegrafică din *Praga* anunţă, că Dr. Francisc Vladislav *Rieger*, membru în casa Seniorilor austriacĭ, a încetat din viéţă alaltăerĭ înainte de amiaḑĭ.

Dr. *Rieger* s'a născut la 18 Decemvrie 1818. Tatăl sěu era morar de meserie şi voia sě facă şi din fiiul sěu morar. Mamei sale însě i-a succes sě convingă pe bărbat, că copilul trebue dat la învěţătură, căcĭ era deştept şi talentat. Rieger a făcut bacalaureatul la gimnasiul din Praga, şi a ascultat sciinţele de stat la universităţile din Viena şi Praga, unde a luat doctoratul în drept.

In Martie 1848 voia sě călětorésćă în Italia, însě evenimentele de atuncĭ l'au reţinut în patrie. Din Aprilie 1848 s'a dedicat cu totul politicei. El a fost unul din primii convocătorĭ ai congresului cehic ţinut în Praga. A făcut parte din guvernul provincial din Maiŭ 1848, a cărui problemă era sě desbată cu împěratul Ferdinand. Avea alăturĭ de el pe *Palacky* şi *Brauner*. Impreună cu contele *Nostitz* a presentat împěratului în Innsbruck un memoriu asupra drepturilor istorice ale Boemiei. Revoluţia, ce a isbucnit la Rosalii în Praga, a nimicit orĭ-ce resultat al acestei misiunĭ.

După uciderea lui Latour, Rieger s'a refugiat în Praga, unde cu 28 deputaţĭ a protestat contra hotărîrilor parlamentului vienes

De la 1850, Rieger s'a retras pe un timp óre-care de pe terenul politicei active şi s'a dedicat studiilor scienţifice şi literare. Mai târḑiu deveni intendentul teatrului cehic. Activităţii lui au sě mulţumescă Cehii, că au astădĭ teatru naţional atât de distins. La 1859 a iniţiat publicarea Enciclopediei naţionale cehice. ér în 1860 a publicat numeróse articole în ḑiarul „Nord" din Bruxella, carĭ au apărut şi în broşură, sub titlul „Les slaves d'Autriche".

De acum începênd Rieger a păşit érăşĭ pe terenul activităţii politice. Publicarea diplomei din 1860 l'a aflat, împreună cu Palacky, în fruntea partidului naţional cehic şi la alegerile din 1861 pentru dieta provincială, a desfăşurat o mare activitate. In Aprilie fŭ ales membru în comisiunea provincială. Programul federalistic, ce l'a desfăşurat în „Reichsrath", şi l'a numit însuşĭ anticentralistic, ca astfel sě micşoreze oposiţia, ce i-se făcea.

De la 1863 până la 1879 Cehii au observat tactica pasivităţiĭ faţă cu „Reichsrath"-ul şi cu dieta provincială. Acesta fŭ periodul în care s'a înăsprit mai tare cestiunea de naţionalitate între Cehĭ şi Germanĭ. La 1868 Cehii şi-au formulat pretensiunile pe basa dreptului public boem. Intre subscriitorii memoriului s'a aflat şi Dr. Rieger. Mai târḑiu însě Cehii au părăsit tactica pasivităţiĭ şi Rieger cu soţii sěi a întrat în „Reichsrath" sub guvernul lui Taaffe.

La 1887 s'a arătat primul semn de oposiţie faţă cu aşa numitul partid al Cehilor bětrânĭ. Eşiseră pe plan Cehii tinerĭ, carĭ la 1891 au învins pe întréga linie. Dr. Rieger n'a mai obţinut mandat de deputat, şi atuncĭ fŭ numit membru al camerei Seniorilor austriacĭ. Majestatea Sa i-a conferit tot atuncĭ titlul de baron.

*

Mórtea lui Rieger a urmat după scurte suferinţe. N'a fost bolnav decât 4—5 ḑile.

„Slavische Corr" spune, că ministrul president *Koerber* a adresat fiiului lui Rieger o telegramă de condolenţă Clubul cehic, clubul marilor proprietarĭ conservativĭ, presidentul parlamentului şi alţii au condolat de asemenea. Doliul Boemiei şi al poporului cehic e mare, deóre-ce rěposatul era unul din cei mai iluştri representanţĭ ai aspiraţiunilor neamului sěu, care a esercitat o mare influenţă asupra sorţii naţiunei cehice şi a Austriei şi şĭ-a câştigat merite neperitóre în lupta pentru emancĭparea poporului ceh.

SCIRILE DILEI.

— 20 Februarie v.

Monarchul în Budapesta. Majestatea Sa monarchul a ascultat alaltăerĭ liturghia în biserica din Buda, după care apoi s'a ocupat cu afacerĭ de stat. Mai târḑiu a făcut o plimbare în grădina palatului. Prima audienţă generală se va da adĭ Joi. Adĭ şi Sâmbătă se dă şi câte un prânḑ de curte, la care sunt oficioşĭ 30 persóne.

Agata Bârsescu. După cum aflăm, distinsa nóstră tragediană d-şóra Agata Bârsescu, înainte de a pleca la America, unde are un angajament, va juca de adio încă odată pe scena Teatrului Naţional din Bucurescĭ. Tot-deodată ni-se comunică, că d-şóra Bârsescu va sosi în curênd la Braşov. D-şórei Bârsescu i-se va da o binevenită ocasiune, acum când societatea teatrală a d-lui Leo Bauer îşĭ începe stagiunea sa în oraşul nostru, sě jóce într'o séră şi la noi, pentru-ca înainte de a se depărta peste ocean sě o audim şi noi încă odată pe scena germană, décă nu ni-a fost dat s'o vedem jucând cu o trupă română.

Concertul tinerimei din Cluşiŭ. Ostenelele tinerimei universitare din Cluşiŭ au fost încoronate de un succes desăvêrşit. Nu numai din Cluşiŭ şi împrejurime, ci şi din depărtărĭ mai marĭ s'a presentat public numeros la concertul tinerimei de la 1 Martie, aşa că spaţiósa sală a Redutei era literalmente plină. Dintre patronese erau de faţă d-nele: *Vulcan*, Sabina *Popescu*, Dr. *Vajda-Voevod*, Dr. *Filipan*, Dr. *Ilea*, dintre patronĭ: d-l Gheorge *Pop* de Băsesci. Era de faţă şi d-l Iosif *Vulcan* din Oradea şi Coriolan *Brediceanu* din Lugos. — D-nii S. *Negrea*, *Iuga*, *Hellner* şi C. *Munteanu* au esecutat un quartet de Mozart, d-şóra Delia *Olariu* a esecutat mai multe cântece poporale românescĭ; d-şóra Aurelia *Gerbert* a esecutat fantasia de Saint-Saens, apoi d-na Victoria *Popovicĭ*, d-şóra Ersilia *Popovicĭ* şi d-l Cornel *Popovicĭ* au esecutat o simfonie admirabilă. In fine d-şóra Virginia *Gall* a cântat o arie de Donizetti şi o doină cu acompaniarea musicei militare. După concert 10 universitarĭ au esecutat: Bătuta, Căluşerul şi Brêul, sub conducerea d-lui *Bogdan* stud. jur. — Dansul, ce a urmat, a ţinut până diminéţa. Cadrilul şi Romana au fost dansate de aprópe 100 părechĭ.

Monumentul lui Constantin A. Rosetti, ridicat în Bucurescĭ pe bulevardul Carol, la încrucişarea cu strada Teilor, va fi inaugurat la 8 Aprilie v. anul curent, în ḑiua aniversară a morţii acestui mare patriot român.

Jubileul încoronării papei. In ḑiua de 3 Martie, aniversarea a 25-a a încoronării papei, în basilica Sf. Petru din Roma a avut loc o ceremonie bisericéscă din cele mai pompóse. Inaintea bisericei soldaţii italienĭ menţineau ordinea, ér în biserică garda elveţiană a pontificelui. Intrarea în biserică nu era permisă, de cât celor ce aveau bilete. Numěrul publicului se taxéză la 56—60.000 persóne. Papa a fost purtat pe „sedia gestatoria", încunjurat de 50 cardinalĭ şi numeroşĭ metropoliţĭ, episcopĭ şi prelaţĭ. După ce a ocupat loc pe tron, cardinalul *Langenieux* a celebrat liturgia. Corul a esecutat cântările sub conducerea abatelui *Perosi*, renumitul compositor. După liturghie papa a intonat „*Te Deum*"-ul, pe care l'a cântat împreună cu dênsul tot publicul. Tóte clopotele din Roma au început sě sune, ér papa a dat binecuvêntarea, pe care miile de ómenĭ au primit'o în genunchĭ. La acéstă ceremonie au asistat corpul diplomatic şi următórele persóne princiare: *Gustav*, moştenitorul de tron al Suediei, *Paula*, marea ducesă de Saxa-Weimar, marea ducesă de Mecklenburg, principele *Liechtenstein*, principele *Maximilian*, de Baden, contesa *Trani* şi principele de Parma, principele *Mirko* al Muntenegrului şi principele *Almodovar*, trimisul estra-ordinar al Spaniei. Ceremonia jubilară, care s'a început la órele 11, s'a terminat la 1 şi 15. Papa, care în aceaşĭ ḑi a împlinit anul al 93-lea, era bine dispus şi ceremoniile lungĭ nu l'au obosit.

Centenarul lui Quinet. La ceremonia de la Sorbona din Paris pentru centenarul lui *Edgar Quinet*, au asistat d-l Loubet, miniştrii, mulţĭ senatorĭ şi deputaţĭ. Ministrul instrucţiunei publice, *Chaumier*, ministrul României, d-l *Ghica* şi alţĭ oratorĭ au făcut elogiul lui Quinet ca scriitor şi filosof.

Permutat telegrafic. Inginerul c. f. u. Reinhold *Heegn* din Vêrşeţ, fiind denunţat, că ţine cu „pangermanii", a fost permutat telegrafic la *Dobriţin* cu ordin, că în 24 de óre sě se presente la noul sěu post. Inginerul Heegn, care nu se scia de alteceva vinovat, decât că îşĭ iubea limba şi neamul şi participa la mişcarea culturală germană a oraşului sěu natal, a refusat a mai primi serviciu public în Ungaria şi şĭ-a dat dimisia. D-l Heegn a solicitat un post de inginer la direcţia căilor ferate orientale, pe care l'a şi dobêndit.

Deputaţĭ dietalĭ noi. Lunĭ s'a făcut în douě cercurĭ alegere de deputat dietal, în cercul *Făgetului* şi în cercul secuesc din *Csik-Szent-Marton*, ajunse în vacanţă prin retragerea foştilor deputaţĭ. La Făget a fost ales advocatul din Arad Dr. Nemes Zsigmond (jidan), ér la Csik-Szent-Márton deputatul de mai 'nainte, Győrffy Gyula, asupra căruia comisia de incompatibilitate a dietei enunţase incompatibilitatea între mandatul de deputat şi între celelalte ocupaţiunĭ ale sale.

Princesa Luisa şi mamă-sa. Telegraful aduce scirea, că marea ducesă de Toscana a avut o emoţionantă întêlnire cu princesa Luisa la Lindau. Prinţesa Luisa a declarat, că se simte fericită, că a scăpat de Giron. De câtva timp ea îi înapoiază scrisorile şi telegramele, fără ca sě le cetéscă.

Succesiunea Momulo-Cardini. Cetim în „Adevěrul" din 19 Februarie v.: Inaintea Curţei de apel secţia II s'au continuat erĭ desbaterile în procesul pentru revendicarea succesiunei defunctei Momulo-Cardini. D-l Mişu Pherichide, din partea fraţilor Constantin, a arătat cum actualii posesorĭ ai acestei succesiunĭ, nu sunt de loc în rudenie cu defuncta Momulo-Cardini. D-l Pherichide, examinând actele părţei adverse, şĭ-a exprimat mirarea, cum de se face, că aprópe tóte actele produse de dênşii în dovedirea filiaţiunei lor, sunt viţiate prin ştersăturile şi prin diversele alteraţiunĭ, ce se constată, că au suferit. Pentru dovedirea acestor afirmaţiunĭ, d-l Pherechide a produs înaintea Curţei numeróse copii fotografice, la carĭ se vede că s'au făcut schimbărĭ de litere şi cifre. După d-l Pherechide, a luat cuvêntul d-l B. Delavrancea, care a complectat pledoariile colegilor sěi şi a mai arătat faptul, că adevěraţii moştenitorĭ ai succesiunei în litigiu puteau fi uşor înşelaţĭ, de óre-ce ei sunt nisce simpli ţěranĭ, pe când adversarii sunt ómenĭ rutinaţĭ şi cunoscětorĭ chiar în ale dreptului. D-l Delavrancea termină cerênd Curţei admiterea apelului, ér în subsidiar, proba cu martorĭ, pentru stabilirea filiaţiunei. D-l Mişu Antonescu, din partea deţinătorilor succesiunei în litigiu, rěspunde d-lui Take Ionescu şi d-lui Pherechide, cu privire la viciul transacţiunei, în basa căreia ei au fost puşĭ în posesiunea moştenirei. Orele fiind înaintate, Curtea a amânat pentru astădĭ, continuarea şi terminarea desbaterilor în acest lung şi interesant proces.

Băgaţĭ de sémă! Cetim în „*Alkotmány*": „Pentru Duminecă se proiectéză o procesiune demonstrativă, meeting şi conduct cu torţe în potriva proiectului militar. N'avem nimic de ḑis din punct de vedere politic contra singuraticilor oratorĭ ai meetingului, dér întrebăm, ce caută acolo *Vászony-Weissfeld*, şeful democraţilor din Budapesta? Séŭ póte de aceea *trebue* sě fie şi el de faţă, find-că altmintrelea n'ar veni „democraţii" la adunare, ér fără dênşii, destul de ruşinos lucru, nicĭ nu se póte ţiné adunare în Budapesta? Atuncĭ mai bine sě renunţe la o asemenea adunare contele Zichy şi soţii sěi de principii, pentru-că a fi la un loc cu „democraţii" din Budapesta, nu e mare cinste. Bunul simţ faţă cu maghiarismul nicĭ nu ar admite debutarea „democraţilor" într'o afacere seriósă, care este esclusiv afacerea Maghiarilor. Sě-şĭ tragă bine de sémă cei ce au pornit mişcarea, décă sunt ómenĭ serioşĭ, şi sě judece ce rol dubios jócă ei alăturea cu democraţii."

Furtună teribilă. O furtună teribilă s'a deslăţuit în canalul La Manche, pro-

ducênd pagube considerabile. Construcţiunile din port şi din stradele învecinate, precum şi tóte oraşele de pe cósta meridională au suferit stricăciunĭ însemnate. Locuinţa directorului amiralităţei, precum şi aceea a directorului de la campania maritimă Lloyds, şi 'o uzină metalurgică au suferit de asemenea stricăciunĭ. Directorul şi maestrul acestei uzine au dispărut.

Ministrul-preşedinte Szell — deputatul Şerban şi puiul de urs. Un Român din Voila a prins mai deunădĭ un puiu de urs şi l'a dus la deputatul Şerban, care l'a ţinut cât-va timp şi acum se gândea ce sĕ facă cu el? In fine i-a venit în gând sĕ-l ofere ministrului-preşedinte Szell, care l'a şi primit şi l'a trimis la moşia sa din Ratot. — Un diar german din Budapesta publicând acéstă scire face observaţia ironică: „Şerban hat dem Szell einen Bären angehängt“, (i-a atîrnat de gât un urs, = idiotism german, care s'ar puté traduce pe românesce: l'a tras pe sfóră, l'a păcălit.)

Congresul telegrafiştilor. In Maiŭ a. c. se va ţiné în Londra congresul telegrafiştilor, la care vor fi representate tóte ţĕrile „Uniunei poştale“. Şedinţele le va conduce fiul vestitului Chamberlain, Austin Chamberlain, de present magistru postal în Londra. Congresul era sĕ se ţină deja în 1901, dér rĕsboiul cu Burii şi mai apoi mórtea reginei Victoria au făcut sĕ se amâne pană anul acesta.

Club anarchist. Din Londra vine scirea, că acolo s'a format un mare club anarchist sub presidenţia cunoscutului Malatesta, cu scop de a provoca greva generală a lucrătorilor în tótă Europa. Clubul a trimis deja apelurĭ în tóte părţile. In Amsterdam e mare agitaţie, deórece se aştéptă proclamarea grevei generale.

Sardelele dispărute. Sardelele dispărute din Bretagne s'au găsit în apele germane. S'au scris multe în timpul din urmă despre miseria Bretonilor provocată prin dispariţia sardelelor, cu pescuitul cărora îşĭ câştigau pânea. Diarul „Lokalanzeiger“ din Berlin anunţă, că pescarii de pe cóstele apusene din Holstein, pe la gurile Elbei au descoperit în diferite locurĭ, cunoscute ca lipsite de pescĭ, cantităţĭ marĭ de „scrumbii“, lor până acuma necunoscute. Acele scrumbii au un gust fórte plăcut şi se crede, că sunt sardelele dispărute de pe lângă cóstele bretone. Presupunerile pescarilor, se dice, că s'au confirmat prin cercetările mai de aprópe.

Ce face beţia? Ilie Mitricĭ din Fenlac trăia în concubinat cu Georgina Taşcă. Traiul lor ar fi fost bun, décă Ilie nu s'ar fi dat în timpul din urmă beţiei. Din causa acesta era mereu cértă în casa lor. In diua de 4 Ianuarie érăşĭ vine Ilie acasă mort de beat. Georghina închide uşa şi nu-l lasă sĕ intre. Atuncĭ Ilie, care avea puşca la sine, vîră ţéva puscii pe o gaură din uşă şi o descarcă. Femeia cădù la pămênt mórtă. Alaltăerĭ s'a judecat procesul lui Ilie la curtea cu juraţĭ din Timişóra şi a fost condamnat la 6 anĭ temniţă.

Teatru german. Societatea teatrală sub direcţiunea d-lui Leo Bauer, îşĭ va începe mâne Vinerĭ, stagiunea sa cu opereta în 2 acte „Das süsse Mädel“ de Heinrich Reinhardt.

»Albina«

institut de credit şi economii în Sibiiu.

Raportul consiliului de administraţiune către adunarea generală a acţionarilor din 21 Martie 1903.

— Fine. —

Mişcarea casei: Intrate la centrală k. 32.278.913·81; întrate la sucursală cor. 10.629,857·30 Suma întratelor 42.908,771·11 cor. Eşite la centrală k. 32.269,857 24 Esite la sucursală k. 10.593,764·95 Suma eşitelor k. 42.863,119.19 Total 85.771,890·30 coróne.

Revirementul în giro-conte al băncei austro-ungare a fost în anul espirat de k. 20.877,157·23, ér revirementul prima-notei a fost de k. 38.589,164·63.

Din bilanţul general al anului 1902 resultă, că:

Suma activelor institutului este cu k. 1.213,556·68, ér suma venitului brut cu k. 65,762·22 mai mare, decât în anul premergător. Subtrăgând din venitul brut al anului de k. 1.258,254·52 totalul ieşirilor cu k. 995,130·22, resultă un profit net al anului de k. 263,134·30 cu k. *4,585·19 mai mult*, decât în anul precedent. La acest resultat filiala nóstră din Braşov a contribuit cu k. 63,569·04 fil.

Fondul de pensiune al funcţionarilor, care în cursul anului a avut erogaţiunĭ de k. 7,435·71 de asemenea a crescut cu k. 33,639·23, ajungênd la suma de k. 386,631.

Distribuirea profiitului net: Relativ la distribuirea profitului net de cor. 263,124·30, ne luăm voie a face următórea propunere:

I. Sĕ se dee acţionarilor dividenda de $5^0/_0$ prevĕdută în §. 62 din statute după capitalul social de k. 1.200,000 de coróne 60,000.

II. Restul de k. 203.124·30 sĕ se împartă cum urmézá: 1. $18^0/_0$ tantiemă statutară (§ 62, *b. c, d, e, f*,) membrilor direcţiunei comitetului de supraveghiere şi funcţionarilor institutului k. 36,562·32 2. Remuneraţiune funcţionarilor fără drept de tantiemă şi servitorilor k. 2,490·— 3 Pentru scopurĭ de binefacere k. 17,300·— 4. Fondului de pensiunĭ al funcţionarilor k. 16.000·— 5. Fondului special de reservă k. 22,771·98 6. Supradividendă acţionarilor k. 108,000.

Primită acéstă propunere, dividenda anului 1902 va fi tot ca în anul precedent de k. *28 de acţie* şi se póte ridica imediat după adunarea generală.

Fondul special de reservă va fi de k. 137,766·51.

Fondul de pensiunĭ al funcţionarilor de k. 402,631.

Terminând vĕ presentăm raţiociniul cu tóte conturile sale, rugându-vă, ca după ce veţĭ fi ascultat şi raportul comitetului de supraveghiere, sĕ binevoiţĭ:

1. a aproba bilanţul încheiat cu 31 Decemvre 1902 şi a da direcţiunei şi comitetului de supraveghiere absolutoriu pentru gestiunea lor pe anul espirat; 2. a primi propunerea nostră cu privire la distribuirea profitului net; 3. a distribui suma destinată pentru scopurĭ culturale şi de binefacere; 4. a fixa preţul marcelor de presenţă pe anul curent; 5. a alege doi membri în direcţiune cu mandat pe 6 anĭ; 6. a alege 5 membri în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 3 anĭ.

Din şedinţa direcţiunei ţinută la 17 Faur 1903.

Iosif St. Şuluţu m. p., preşedinte. *Cosma* m. p., dir. esec.

*

Raportul comitetului de supraveghiare.

Onorabilă adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiare, — pe basa îndatoririlor impuse nouĕ prin lege şi statutul institutului, — în şedinţele ţinute în 18 şi 23 Februarie a. c. în localul institutului de credit şi economii „Albina“, am censurat şi verificat operaţiunile făcute în decursul anului 1902 şi examinând cărţile de contabilitate principale şi auxiliare ale societăţii încheiate cu finea anului, le-am aflat în perfectă regulă. — Asemenea cercetând bilanţul şi contul de profit şi pierdere, încheiate cu 31 Decemvre 1902, le-am aflat bine întocmite şi de acord cu cărţile de contabilitate, — prin urmare profitul arătat este real şi pe basa constatărilor făcute primind noi bilanţul şi contul de profit şi pierdere, ne ne luăm voie a propune onoratei adunărĭ generale:

1. a aproba bilanţul şi a da direcţiunei absolutoriu de gestiunea sa pe 1902.

2. a aproba propunerea direcţiunei referitóre la împărţirea profitului net de k. 263,124·30 corespundênd aceea dispoşiţiunilor statului şi ţinênd cont de trebuinţele actuale, — şi în fine

3. a da absolutoriu pentru anul 1902 şi subscrisului comitet de supraveghiare.

Sibiiu, în 23 Februarie 1903.

Comitetul de supraveghiare:

Dr. Ilarion Puşcariu m. p.

Nicolau Penciu m. p. *Ioan Creţu* m. p.

Anunţ literar.

Cu ultimele douĕ volume apărute şi carĭ cuprind din teatrul lui Vasile Alexandri *Cetatea Neamţului, Piatra din casă, Paraponinisitul, Florin şi Florica, Kera Nastasia, Cinel-Cinel*, şi *Barbu lăutarul* (nr. 199 şi 200) Biblioteca pentru toţĭ îşĭ încheie, în catalogul sĕu, a doua sută de volume. Publicând operile de căpetenie ale tuturor scriitorilor românĭ, vechĭ şi contimporanĭ, ca şi lucrările marilor scriitorĭ străinĭ, într'o ediţiune, care prin eftinătatea sa este de îndemâna tuturora, *Biblioteca pentru toţĭ* crede, că a lucrat cu folos în ogorul culturei poporului şi succesul operei sale de până adĭ o îndreptăţesce a păşi înainte şi tot cu mai multă râvnă în calea ce şĭ-a tras. Librăria editóre (Leon Alcalay din Bucurescĭ), care nu fără însemnate sacrificii asigură existenţa *bibliotecei pentru toţĭ*, convinsă de absoluta utilitate a unei asemenea publicaţiunĭ, a hotărît a-i da o nouă organisare, graţie căreia sĕ-i pótă stabili pe lângă un control sever al direcţiunei sale culturale, o selecţiune amănunţită a operilor, ce va publica precum şi o apariţiune regulată. Noua direcţiune a bibliotecei pentru toţĭ a hotărît sĕ publice, succesiv cât mai multe din lucrările vechilor scriitorĭ şi cronicari românĭ ne neglijind însĕ nicĭ literatura modernă română şi strĕină şi păstrând publicaţiuneĭ caracterul ei enciclopedic. Atât librăria editóre, cât şi direcţiunea, întru îndeplinirea sarcinei ce şi-a luat'o, au nevoe de concursul întregei păturĭ culte a ţĕrei şi solicită acest concurs în numele culturei şi educaţiunei, care fac devisa bibliotecei pentru toţĭ. — **„Biblioteca pentru toţĭ“**. Direcţiunea. (Editura librăriei Leon Alcalay Bucurescĭ Calea Victoriei 37).

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 4 Martie. Adĭ s'a distribuit la Cameră proiectul prin care se înfiinţéză în administraţiunea centrală a ministerului de finanţe, direcţiunea statisticei generale a finanţelor, care va avé 19 funcţionarĭ şi pentru care se cere un credit de 43.944 lei.

Bucurescĭ, 4 Martie. Guvernul rus a înfiinţat o administraţie centrală specială separată de ministeriul de finanţe, pentru navigaţia pe Dunăre şi Marea-Négă. Actuala societate „Gagarin“, care se află în lichidare, se va desfiinţa, şi tot materialul va trece la noua administraţie.

Sofia, 5 Martie. Mâne Vinerĭ se va serba în tóte oraşele Bulgariei aniversarea a 25-a a tratatului de pace de la San-Stefano.

Sofia, 4 Martie. Rĕspundĕnd la o interpelaţie a lui Takew, ministrul-president *Danew* a declarat, că Rusia s'a mărginit a da sfaturĭ binevoitóre Bulgariei privitor la atitudinea guvernului sĕu, pe când *Austro-Ungaria a pretins sĕ* disolve comitetul central macedonean.

Uesküb, 4 Martie. In lupta de lângă satul Vladimirov, bandele lui Sarafoff au secerat victoria. Turcii au fost siliţĭ sĕ se retragă.

Diverse.

Fumul urlóelor e genant şi nu odată insuportabil mai ales în oraşele marĭ. Orisonul îl învĕlue în céţă, infectézá aerul, constituind astfel un pericol iminent pentru sănĕtatea locuitorilor, carĭ şi de altmintrelea rar au ocasiunea sĕ inspire aer curat. Mulţĭ şĭ-au bătut capul, ba îşĭ bat şi acuma, că în ce chip s'ar puté suprima ivirea şi rĕspândirea acestui fum. Oraşul Paris a pus şi un premiu respectabil pentru născocirea unui metod de a delătura acésta plagă. Resultatul a fost — că premiul e neatins până în diua de astădĭ. Şi în America s'au făcut încercărĭ, căutând sĕ reţină fumul cu vaporĭ. Esperienţele nu au reuşit.

Mai îngrozitor e însĕ fumul în Londra, unde în dilele neguróse e adevĕrat chin şi povară de a trăi. Céţa posomorîtă împiedecă resfirarea fumului, care planéză astfel pe strade, se depune pe coperişul edificiilor, pĕtrunde în odăi, murdărind totul, îngreunând plumâniĭ. In Londra era decĭ necesitatea cea mai adênc simţită de a curma în ceva mod şi chip ivirea norilor de fum. Şi, dice-se, că aicĭ au aflat în fine mijlocul de apĕrare. Reprimarea fumului cărbunilor de pétră e fórte simplă: combustibilul se amestecă cu diferiţĭ azotaţĭ (salpetru de Chile şi puţin acid azotic diluat), prin ceea-ce oxidarea devine mai energică şi cărbunii ard complet, reducênd fumul la un minimum.

Iérnă grozavă în Siberia. — „Novoje Vremja“ primesce o corespondenţă din părţile nordice ale Siberiei. Pe acolo iérna a început când ómenii se aşteptau la începutul tómnei. Zapada a început a cădé când se ascuţiau cósele pentru cosit, şi când era sĕ se ducă fênul acasă, fluviile erau îngheţate. La începutul lui Octomvrie, când locuitorii prind pesce de iérnă, erau 25 de grade sub zero, fluviile şi lacurile erau acoperite c'o pătură grósă de ghiaţă. Incepuse iérna fără sĕ mai fie şi tómnă, ca de obiceiŭ. In Noemvrie Decemvrie frigul ajunse la 50 sub zero. pământul a crăpat, fluvii micĭ au îngheţat până în fund, ér cele marĭ aveau o pătură de mai mulţĭ metrii de grósă. Pasĕrile şi vênatul pieriseră de ger cu miile.

Locuitorii şedeau în colibĭ, la foc, şi nu îndrăsneau sĕ iésă; lăsaseră turmele de renĭ în voia sorţii. Pricina trebue căutată în marea căţime de ghiéţă, care a tăbărît tómna la ţĕrmurile mărei Cara şi a Siberiei. Ghiaţa începuse a se grămădi de cu vară, ceea-ce speriase şi pe Samoezĭ, căcĭ o mulţime nenumĕrată de urşĭ albĭ năvăliseră odată cu gheţurile în tótă Siberia nordică.

Iernile din ce în ce sunt tot mai aspre în acele părţĭ; pădurile cu frunde cădĕtóre din ce în ce retrag spre sud, ér tunderele câştigă întindere mai mare.

Pare că mergem spre o epocă glaciară, cu atât mai mult, cu cât şi în Europa iernile sunt tot mai grele.

Cu tóte acestea ómenii specialĭ susţin, că nu s'ar fi schimbat clima în cei din urmă cincĭ-decĭ de anĭ!

Om scăpat din catastrofa de la St.-Pierre. După catastrofa, în urma căreia a cădut victimă oraşul St. Pierre, se rĕspândise svonul, că în închisórea din nefericita localitate s'ar fi găsit un deţinut în viéţă. De altfel istoria acésta a fost de atâtea orĭ declarată ca fiind verosimilă, de câte orĭ a fost desminţită Acum însĕ a eşit la ivélă, în New-York un individ cu numele de Iosef Sibarice, care pretinde a fi deţinutul ce a supravieţuit erupţiunei vulcanului Pelée. A stat la închisóre, aşa povestesce el, pentru-că cu trei sĕptĕmânĭ înainte de erupţiunea vulcanică, a ucis un om cu pumnalul. Chiar în diua catastrofei s'a bătut cu un alt deţinut şi de aceea a fost despărţit de dênsul şi aruncat într'o celulă cu trei etage mai jos, sub pământ. Acésta a fost mântuirea lui. Când s'a produs erupţiunea fatală, el a audit urletul înfricoşat al muntelui şi a vĕdut chiar o plóie de foc. Nisce cenuşe fierbinte a pĕtruns în celula lui, îngreunându-i respiraţia. Au trecut douĕ dile până ce a fost descoperit. Autorităţile au refusat sĕ-l menţie mai departe în închisóre, şi fiind-că era acoperit de arsurĭ cu un caracter grav, au dat ordin ca sĕ fie transportat la spitalul din Fort de France, unde a zăcut câte-va lunĭ chinuit de frigurĭ galbene. Ca dovadă de veracitatea celor istorisite, Sibarice arată cicatricele de arsură, ce se vĕd încă pe pieptul, mânile, gâtul şi obrazul lui.

Literatură.

—„***Balade poporale***“ de Avram *Corcea*. O broşură elegant tipărită de 137 paginĭ, conţine o mulţime de poesii poporale, carĭ caracteriséză fantasia poetică a poporului nostru. Aceste poesii s'au cules de autor de la uu lăutar din Bănat cu numele „Vincenţie Micu“. Preţul broşurei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureşianu. Braşov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

„Clipe de repaus“ de *Sorcovă*. Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-căruĭ salon. Preţul 2 coróne. (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouă apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi nişte povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu aĭ cetit'o totă. Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţului indicat plus 20 banĭ porto.

Cartea ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu*. Acéstă broşură conţine poesii istoriĭóre şi morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banĭ (+ 56 b. porto.)

Trandafirĭ şi Viorele Poesii poporale culese şi ordinate de Ioan *Pop Reteganul*. Ediţ. III. Preţul redus 60 banĭ (+ 10 b. p.)

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A.* Preţul 50 banĭ (+ 5 b. porto.)

Doi prinşĭ în cursă, comedia într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu*. Preţul 24 banĭ (+ 3 b. porto).

Dr. Iosif Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 banĭ plus 10 banĭ porto.

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunile lor la naţiunea nóstră“ de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 2 cor. (+ 10 banĭ porto.)

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul*. Preţul 1 cor. (+ 10 banĭ porto.)

Prosă şi versurĭ, fabule de Gr. M. Al xandrescu preţul 30 b. plus 5 b. porto.

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei“. Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăianu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ioan A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca profet. Cu aprobarea Prea veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş. Preţul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influinţa francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşi Cu 50 b. + 5 b. porto.

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţiĭ luĭ Arghirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 20 b. (cu posta 24 b.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne“ de *Ioan Popea* Preţul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

Novele de Sienkiewicz: „Natură şi viaţă“. „Sânga veche“ şi „Ianco musicantul.“ Traducere de *I. C. Panţu*; o broşură de 192 pag. Preţul 80 banĭ + 5 banĭ porto.

I. C. Panţu: „In plasă“. „In Baltă“. „Cale grea“. „La Códe“. „La cârciuma lui Tiriplic.“ *Schiţe din viéţa dela ţéră.* O broşură de 112 pag. cu preţul 40 banĭ (+ 5 banĭ porto.)

I. C. Panţu: *„La têrg“*, povestire din viéţa unuĭ cioban. O broşură din 32 pag. cu preţul 16 banĭ + 3 banĭ porto.

Românii Secelenĭ. Causele decadenţei lor economice şi mijlócele de îndreptare. Disertaţiune de Ioan I. Lăpădat. 30 banĭ plus 5 banĭ porto.

Trilby, roman în românesce de Afin nela Tuscia. Preţul 2 cor plus 20 banĭ porto.

„Castelul din Carpaţĭ“, roman din viéţa poporuluĭ român din Ardeal, de Jules *Verne*, tradus de d-l Dr. Victor *Onişor* cu o prefaţă de Dr. Eliă *Dăianu*. O carte fórte interesantă, care n'ar trebui să lipsésca de pe masa niciĭ unuĭ Român. — Esemplarul broşat edit. poporală *1 cor. 60*, broşat edit. de lux *2 cor 40* (plus 10 b. porto), legat *4 cor.* (plus 20 b. porto).

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranuluĭ român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Martie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121 10
Renta de coróne ung. 4%	99 55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	93 05
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	94 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	201 —
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	159.25
Renta de hârtie austr.	100.55
Renta de argint austr.	100.55
Renta de aur austr.	121 10
Rente austr. 4% de coróne	101.10
Losurĭ din 1860.	154.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.79
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	739.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	684 75
Napoleondorĭ	19.09
Mărcĭ imperiale germane	117.10
London vista	240.15
Paris vista	95.55
Note italiene	95.50

Nr. 544—1903.

Concurs.

Camera cercuală de comerciu şi industrie în Brassó, **publică Concurs** de concurenţă de preţurĭ pentru **planurĭ de zidire şi preliminare de cheltuelĭ,** pentru **zidirea unei case a Camerei de comerciŭ** pe terenul casei orăşenescĭ nr. 18, din Strada Porţii. Suma de zidire este preliminată cu **75,000 coróne.**

In acésta sumă nu sunt cuprinse cheltuelile pentru aranjamentul intern, conducerea gazului, apei şi a sobelor.

Două proiecte ce vor fi recunoscute de juriu, ca cele mai bune se vor remunera cel dintâi cu 600 cor., cel de al doilea cu 400 cor.

Amêndouă planurĭ premiate devin proprietatea Camerei.

Terminul pentru concurs este **30 Aprilie** a. c. 12 óre a. m.

Un conspect de orientare pentru localităţile trebuincióse de cancelarie şi alte încăperĭ, se póte vedea în Birou Camerei de comerciu, Strada Porţii nr. 65.

Camera îşĭ reservă dreptul de libere disposiţiĭ în totă privinţa şi a alege proiectul, care să se execute.

Brassó, 3 Martie 1903.

Camera cercuală de comerciu şi industrie:

Fabriţius m. p. president. **Thomas** m. p. secretar.

1—2.(871)

Cursul pieţei Braşov.

Din 4 Martie n. 1903.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.80	18.84
Argint român.	18.60	18.76
Napoleond'orĭ.	18.90	18 94
Galbenĭ	11.20	11.30
Mărcĭ germane	116.90	117.20
Scris fonc. Albina 5%	101.—	102·—
Lire turcescĭ	21.40	—.—
Ruble Rusescĭ	—.—	—.—

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicărei unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădêment care cresce cu cât publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans.“

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face orĭ şi când pe timp mai îndelungat séu lunare.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul **à 10 fil.** se vinde la libr ăria şi **Nic. I. Ciurcu** la **Eremias Nepoţii.**

A V I S.

Prenumeraţiile la **„Gazeta Transilvaniei“** se pot face şi reînoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-căreĭ lunĭ.

Domnii abonenţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans“.